

Racjonalizm i antynaturalizm

Bogusław Wolniewicz jako przedstawiciel szkoły wileńsko-toruńskiej Seminarium naukowe w setną rocznicę urodzin Bogusława Wolniewicza

Bogusław Wolniewicz urodził się 22 września 1927 r. w Toruniu. Studia filozoficzne na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika podjął w 1947 r., a w 1962 r. uzyskał na UMK stopień doktora na podstawie rozprawy *Semantyka języka potocznego w nowej filozofii Wittgensteina*, napisanej pod kierunkiem Tadeusza Czeżowskiego. Recenzentami rozprawy byli Izydora Dąmbska i Henryk Elzenberg.

Czeżowskiego i Elzenberga Wolniewicz uważał za swoich filozoficznych mistrzów. W niepublikowanej dotąd korespondencji określał ukształtowaną przez nich tradycję mianem „szkoły wileńsko-toruńskiej” i otwarcie się z nią utożsamiał.

Spośród filozofów XX wieku szczególnie bliscy byli mu Wittgenstein z okresu *Traktatu* oraz Elzenberg, zwłaszcza jako autor *Kłopotu z istnieniem*. Ich myśl Wolniewicz uznawał za wzorcowe przykłady filozofowania łączącego racjonalizm, wyrażający się między innymi w szczególnej roli przypisywanej logice, z antynaturalizmem i otwarciem na problematykę metafizyczną.

W setną rocznicę urodzin Bogusława Wolniewicza chcemy powrócić do jego myśli, poddać ją ponownej analizie, a zarazem rozważyć aktualność tradycji szkoły wileńsko-toruńskiej, której był jednym z najwybitniejszych przedstawicieli.

Zaproszenie do zgłaszania referatów: Instytut Filozofii UMK zaprasza do zgłaszania referatów na seminarium naukowe „Racjonalizm i antynaturalizm. Bogusław Wolniewicz jako przedstawiciel szkoły wileńsko-toruńskiej”, organizowane w setną rocznicę urodzin filozofa.

Zgłoszenia powinny dotyczyć co najmniej jednego z następujących obszarów:

- szkoła wileńsko-toruńska jako formacja filozoficzna oraz jej główni przedstawiciele;
- aksjologia, antropologia filozoficzna i filozofia religii Wolniewicza;
- filozofia języka Wolniewicza;
- ontologia sytuacji oraz logika niefregowska a metafizyka Wolniewicza;
- metafizyka *Traktatu* i problematyka *Dociekań filozoficznych* Wittgensteina jako punkt odniesienia filozofii Wolniewicza;
- korespondencja filozoficzna Wolniewicza.

Zgłoszenia: abstrakt nieprzekraczający dwóch stron, z wyłączeniem bibliografii (Times New Roman, 12 pkt, marginesy 2,5 cm, interlinia pojedyncza), należy przesłać do 1 grudnia 2026 r. na adresy: tomasz.kups@umk.pl oraz mateusz.klonowski@umk.pl. Informacja o przyjęciu albo odrzuceniu zgłoszenia zostanie przekazana do 6 grudnia 2026 r.

Termin: 14 stycznia 2027 r. (czwartek), w ramach obchodów Światowego Dnia Logiki. W przypadku większej liczby przyjętych zgłoszeń obrady mogą zostać przedłużone o kolejny dzień.

Miejsce obrad: Wydział Filozofii i Nauk Społecznych UMK, ul. Fosa Staromiejska 1a w Toruniu.

Patronat naukowy: Polskie Towarzystwo Logiki i Filozofii Nauki, Polskie Towarzystwo Filozoficzne, Oddział w Toruniu, oraz Towarzystwo Naukowe w Toruniu.

Publikacja: organizatorzy planują opublikowanie wybranych artykułów powstałych na podstawie referatów w anglojęzycznym numerze tematycznym kwartalnika „Studia z Historii Filozofii” (szhf.umk.pl).

Opłata konferencyjna: 300 zł (obejmuje koszty cateringu, wspólnych posiłków i materiałów konferencyjnych).